

слідчого (старшого СОГ); за дорученням слідчого забезпечує виконання ухвали слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів у найкоротші строки (за умови зазначення в ухвалі надання йому права тимчасового доступу до речей і документів) [5, с. 110].

Підсумовуючи викладене, рекомендований перелік не є вичерпним, тому залежно від особливостей ситуації чи території обслуговування його може бути звужено чи розширено. Водночас знання наданого переліку дозволить швидко і компетентно виявляти порушення у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин.

Список бібліографічних посилань

1. Генеральна Прокуратура України : офіц. сайт. URL: <http://www.gp.gov.ua> (дата звернення: 31.10.2018).

2. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2010. 608 с.

3. Меживий В. П. Інформаційне забезпечення оперативно-розшукової діяльності у сфері обігу зброї, боєприпасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2003. № 1 (10). С. 161–168.

4. Бараненко Б. І. Оперативно-розшукові заходи щодо розкриття злочинів, пов'язаних із застосуванням вибухових речовин та пристроїв. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2002. № 1. С. 109–114.

5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 31.10.2018).

Одержано 01.11.2018

УДК 343.9:343.431

Ірина Ігорівна ШИНКАРЕНКО,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та розкриття злочинів

факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ;

Олег Євгенович ЧЕРНИШЕНКО,

кандидат педагогічних наук,

спеціаліст з тренінгів Консультативної місії Європейського Союзу

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Торгівля людьми впродовж багатьох століть являє собою порушення прав та свобод людини. За даними експертів Організації Об'єднаних Націй (ООН) торгівля людьми за рівнем прибутковості займає третє місце у світі після торгівлі наркотиками і зброєю, але зі суттєво меншим ризиком для продавців. Як свідчить практика, Україна переважно виступає у ролі міграційного донора, а не реципієнта. За даними статистики близько 3 мільйонів громадян України здійснюють трудові поїздки за кордон. Слід зазначити, що правовий статус українських мігрантів дуже непевний, переважна більшість із них, на жаль, не мають офіційних дозволів на проживання або працевлаштування, що, своєю чергою, викликає ризики опинитися в рабстві.

У звіті Державного департаменту США про торгівлю людьми у світі у 2016 році Україну помістили в другу групу як «країну походження, транзиту й призначення для чоловіків, жінок та дітей, які зазнають примусової праці та сексуальної експлуатації».

Згідно зі статистичними матеріалами в період з 2014–2016 роки була досить стабільна ситуація по виявленню фактів торгівлі людьми, так в 2014 році було виявлено 109 фактів, 2015 – 111, 2016 – 115, але вже у 2017 році кількість фактів торгівлі людьми зросла до 346 осіб. Протягом першої половини 2018 року Національна поліція виявила 156 фактів торгівлі людьми за той же період 2017 року було зафіксовано 144 факти торгівлі людьми.

Великою проблемою є те, що особи, які потрапляють у таку ситуацію, зазвичай досить пізно усвідомлюють, що стали предметом продажу. До найбільш розповсюджених видів експлуатації відносяться: сексуальна експлуатація; примусова праця або надання послуг; використання в порнобізнесі; рабство; підневільний стан; втягнення у боргову кабалу; проведення дослідів над людиною без її згоди; усиновлення з метою наживи; примусова вагітність; втягнення у злочинну діяльність; використання у збройних конфліктах та ін. [1, с. 38].

Враховуючи наведене, актуальність проблеми протидії торгівлі людьми є досить гострою, а аналіз питань практики, спрямований, з одного боку, на виявлення осіб причетних до торгівлі людьми та їх злочинних схем, притягнення винних до відповідальності. Зазначене потребує від Національної поліції підвищеної уваги до протидії злочинам пов'язаним з торгівлею людьми та вдосконалення.

Протидії торгівлі людьми були присвячені роботи В. А. Глазкова, І. А. Грабазія, Є. Є. Гречина, В. І. Дубини, О. Н. Ємеця, О. Б. Западнюка, О. Л. Журби, Д. Г. Казначєєва, В. В. Максимова, О. О. Мисливой, А. М. Мисюри, Ю. С. Нагачевської, А. А. Небитова, О. Б. Петрика, І. І. Святкіна, Д. Б. Санакоєва, В. С. Шмигановського, М. О. Янкового та інших.

Проблемним є питання документування фактів торгівлі людьми, що обумовлюються, насамперед, такими чинниками:

- злочин може вчинятися на території декількох країн;
- зазвичай високий рівень конспірації злочинної діяльності, створення легально діючих організацій по трудовлаштуванню, модельних та шлюбних агенції тощо;
- задіяно велику кількість осіб в злочинній схемі та наявність корумпованих зав'язків, які намагаються чинити опір правоохоронним органам;
- виявлення осіб та фактів, які можуть свідчити про підготовку, або вчинення зазначеного злочину, що пов'язано з тим, що в процесі експлуатації потерпілі піддаються впливу і інших форм злочинної діяльності, що призводить до досить високого рівня латентності;
- проблема налагодження взаємодії та обміну інформацією між правоохоронними органами України та інших держав на території яких вчиняється злочин та неурядових організацій.

Особливо слід відзначити, що події на сході країни та в Автономній Республіці Крим призвели до унеможливлення проведення необхідних заходів на непідконтрольній Україні території. Також відсутність взаємодії з Російською федерацією з питань торгівлі людьми спричинили до значного погіршення ситуації у цій сфері.

Підсумовуючи викладене, стає безсумнівним, що в Україні є досить великий діапазон проблем, пов'язаних з протидією торгівлі людьми починаючи з виявлення такого протиправного діяння.

Таким чином, проблема торгівлі людьми досить актуальна, оскільки, з одного боку це проблема багатогранна вона охоплює права людини, економічну міграцію населення, організовану злочинність і корупцію, трудові відносини та охорону здоров'я а з іншого – це проблема, яка потребує скоординованих дій підрозділів Національної поліції та неурядових організацій, взаємодії з іншими правоохоронними органами України та інших зацікавлених країн та узгодження процесуальних процедур.

Список бібліографічних посилань

1. Грабазій І. А. Оперативна розробка організованих груп, які займаються торгівлею людьми : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Дніпропетровськ, 2012. 235 с.

Одержано 30.10.2018

УДК 343.9.01

Кирило Сергійович ЩЕРБИНСЬКИЙ,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ РОЗБОЇ

Аналізуючи юридичну літературу, можна дійти висновку, що найбільш розповсюдженими критеріями класифікації злочинних угруповань неповнолітніх є наступні: 1) за кримінально-правовою ознакою; 2) за характером складу учасників злочинних